

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Cdo/195/2016
Identifikačné číslo spisu: 7715210310
Dátum vydania rozhodnutia: 31.10.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Martin Vladík
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:7715210310.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu T., bývajúceho v G., zastúpeného Mgr. Štefanom Jakabom, advokátom v Košiciach, Žižkova č. 6, proti žalovanému Agropotravinárskemu družstvu Malčice, so sídlom v Malčiciach, zastúpenému Advokátskou kanceláriou Illeš, Šimčák & Partners, s.r.o., Štúrova 27, Košice, o nahradenie prejavu vôle a o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia, vedenom na Okresnom súde Michalovce pod sp. zn. 8 C 262/2015, o dovolaní žalovaného proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach z 27. augusta 2015 sp. zn. 3 Co 430/2015, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Michalovce uznesením z 29. júna 2015 č. k. 8 C 262/2015-78 zamietol návrh žalobcu na nariadenie predbežného opatrenia, aby súd zakázal nakladať žalovanému so spoluvlastníckymi podielmi špecifikovanými v žalobe z 1.6.2015. Žalobca sa zároveň domáhal, aby súd nahradil vyhlásenie vôle žalovaného, že ako predávajúci uzatvára so žalobcom ako kupujúcim kúpnu zmluvu o prevode spoluvlastníckych podielov predmetných nehnuteľností.

2. Krajský súd v Košiciach na odvolanie žalobcu uznesením z 27. augusta 2015 sp. zn. 3 Co 430/2015 zmenil uznesenie súdu prvej inštancie tak, že nariadil predbežné opatrenie, ktorým žalovanému zakázal po dobu jedného roka od doručenia tohto uznesenia nakladať so spoluvlastníckymi podielmi k nehnuteľnostiam evidovanými Okresným úradom Michalovce, Katastrálny odbor v okrese F., v obci G.

- vo veľkosti 960/17280 k parcele reg. E č. XXXX/X - orná pôda o výmere 4491 m² evidovanej na liste vlastníctva č. XXX, kat. úz. G.,

- vo veľkosti 960/17280 k parcele reg. E č. XXXX/X - trvalý trávnatý porast o výmere 747 m² evidovanej na liste vlastníctva č. XXX, kat. úz. G.,

- vo veľkosti 960/17280 k parcele reg. E č. XXXX/X - trvalý trávnatý porast o výmere 3493 m² evidovanej na liste vlastníctva č. XXX, kat. úz. G.,

- vo veľkosti 960/17280 k parcele reg. E č. XXXX - trvalý trávnatý porast o výmere 7549 m² evidovanej na liste vlastníctva č. XXX, kat. úz. G.,

evidovanej na liste vlastníctva č. XXX, kat. úz. G.,

- vo veľkosti 75600/1244160 k parcele reg. E č. XXX. - trvalý trávnatý porast o výmere 13530 m2 evidovanej na liste vlastníctva č. XXX, kat. úz. G.,
- vo veľkosti 75600/1244160 k parcele reg. E č. XXX - trvalý trávnatý porast o výmere 9759 m2 evidovanej na liste vlastníctva č. XXX, kat. úz. G.,
- vo veľkosti 75600/1244160 k parcele reg. E č. XXX - trvalý trávnatý porast o výmere 5092 m2 evidovanej na liste vlastníctva č. XXX, kat. úz. G.,
- vo veľkosti 75600/1244160 k parcele reg. E č. XXX - trvalý trávnatý porast o výmere 5542 m2 evidovanej na liste vlastníctva č. XXX, kat. úz. G.,
- vo veľkosti 75600/1244160 k parcele reg. E č. XXXX - trvalý trávnatý porast o výmere 9111 m2 evidovanej na liste vlastníctva č. XXX, kat. úz. G.
- vo veľkosti 75600/1244160 k parcele reg. E č. XXXX - trvalý trávnatý porast o výmere 8529 m2 evidovanej na liste vlastníctva č. XXX, kat. úz. G.,
- vo veľkosti 75600/1244160 k parcele reg. E č. XXXX - trvalý trávnatý porast o výmere 6950 m2 evidovanej na liste vlastníctva č. XXX, kat. úz. G.,
- vo veľkosti 75600/1244160 k parcele reg. E č. XXXX - trvalý trávnatý porast o výmere 35490 m2 evidovanej na liste vlastníctva č. XXX, kat. úz. G.,
- vo veľkosti 75600/1244160 k parcele reg. E č. XXXX - trvalý trávnatý porast o výmere 13052 m2 evidovanej na liste vlastníctva č. XXX, kat. úz. G.

- vo veľkosti 349920/5598720 k parcele reg. E č. XXX - trvalý trávnatý porast o výmere 8608 m2 evidovanej na liste vlastníctva č. XXX, kat. úz. G.,

- vo veľkosti 1/24 k parcele reg. E č. XXXX - orná pôda o výmere 2728 m2 evidovanej na liste vlastníctva č. XXX, kat. úz. G.

- vo veľkosti 1/24 k parcele reg. E č. XXXX - orná pôda o výmere 1455 m2 evidovanej na liste vlastníctva č. XXX, kat. úz. G.,

- vo veľkosti 3/96 k parcele reg. E č. XXXX - orná pôda o výmere 2728 m2 evidovanej na liste vlastníctva č. XXX, kat. úz. G.,

- vo veľkosti 3/96 k parcele reg. E č. XXXX - orná pôda o výmere 1455 m2 evidovanej na liste vlastníctva č. XXX, kat. úz. G.,

- vo veľkosti 1/12 k parcele reg. E č. XXXX - orná pôda o výmere 4424 m2 evidovanej na liste vlastníctva č. XXX, kat. úz. G.,

- vo veľkosti 1/18 k parcele reg. E č. XXXX - orná pôda o výmere 7343 m2 evidovanej na liste vlastníctva č. XXX, kat. úz. G.,

- vo veľkosti 1/18 k parcele reg. E č. XXXX - orná pôda o výmere 7022 m2 evidovanej na liste vlastníctva č. XXX, kat. úz. G.,

- vo veľkosti 1/18 k parcele reg. E č. XXXX - orná pôda o výmere 6592 m2 evidovanej na liste vlastníctva č. XXX, kat. úz. G.,

- vo veľkosti 1/18 k parcele reg. E č. XXXX - orná pôda o výmere 6559 m2 evidovanej na liste vlastníctva č. XXX, kat. úz. G.,

- vo veľkosti 1/18 k parcele reg. E č. XXXX - orná pôda o výmere 6776 m2 evidovanej na liste vlastníctva č. XXX, kat. úz. G.,

- vo veľkosti 1/18 k parcele reg. E č. XXXX - orná pôda o výmere 6318 m2 evidovanej na liste vlastníctva č. XXX, kat. úz. G.,

- vo veľkosti 1/36 k parcele reg. E č. XXXX - orná pôda o výmere 7343 m2 evidovanej na liste vlastníctva č. XXX, kat. úz. G.

- vo veľkosti 1/36 k parcele reg. E č. XXXX - orná pôda o výmere 7022 m2 evidovanej na liste vlastníctva č. XXX, kat. úz. G.,

- vo veľkosti 1/36 k parcele reg. E č. XXXX - orná pôda o výmere 6592 m2 evidovanej na liste vlastníctva č. XXX, kat. úz. G.,
- vo veľkosti 1/36 k parcele reg. E č. XXXX. - orná pôda o výmere 6559 m2 evidovanej na liste vlastníctva č. XXX., kat. úz. G.,
- vo veľkosti 1/36 k parcele reg. E č. XXXX - orná pôda o výmere 6776 m2 evidovanej na liste vlastníctva č. XXX, kat. úz. G.,
- vo veľkosti 1/36 k parcele reg. E č. XXXX - orná pôda o výmere 6318 m2 evidovanej na liste vlastníctva č. XXX, kat. úz. G.,
- vo veľkosti 1/36 k parcele reg. E č. XXXX - orná pôda o výmere 7343 m2 evidovanej na liste vlastníctva č. XXX, kat. úz. G.,
- vo veľkosti 1/36 k parcele reg. E č. XXXX - orná pôda o výmere 7022 m2 evidovanej na liste vlastníctva č. XXX., kat. úz. G.,
- vo veľkosti 1/36 k parcele reg. E č. XXXX - orná pôda o výmere 6592 m2 evidovanej na liste vlastníctva č. XXX, kat. úz. G.,
- vo veľkosti 1/36 k parcele reg. E č. XXXX - orná pôda o výmere 6559 m2 evidovanej na liste vlastníctva č. XXX, kat. úz. G.
- vo veľkosti 1/36 k parcele reg. E č. XXXX - orná pôda o výmere 6776 m2 evidovanej na liste vlastníctva č. XXX, kat. úz. G.,
- vo veľkosti 1/36 k parcele reg. E č. XXXX - orná pôda o výmere 6318 m2 evidovanej na liste vlastníctva č. XXX, kat. úz. G.,

- vo veľkosti 1/12 k parcele reg. E č. XXXX - orná pôda o výmere 3185 m2 evidovanej na liste vlastníctva č. XXXX, kat. úz. G.,
- vo veľkosti 1/12 k parcele reg. E č. XXXX - orná pôda o výmere 3369 m2 evidovanej na liste vlastníctva č. XXXX, kat. úz. G.,
- vo veľkosti 1/12 k parcele reg. E č. XXXX - orná pôda o výmere 3478 m2 evidovanej na liste vlastníctva č. XXXX, kat. úz. G.,
- vo veľkosti 1/12 k parcele reg. E č. XXXX - orná pôda o výmere 5524 m2 evidovanej na liste vlastníctva č. XXXX, kat. úz. G.,
- vo veľkosti 1/12 k parcele reg. E č. XXXX - orná pôda o výmere 4044 m2 evidovanej na liste vlastníctva č. XXXX, kat. úz. G.
- vo veľkosti 20/320 k parcele reg. E č. XXXX - orná pôda o výmere 3185 m2 evidovanej na liste vlastníctva č. XXXX, kat. úz. G.,
- vo veľkosti 20/320 k parcele reg. E č. XXXX - orná pôda o výmere 3369 m2 evidovanej na liste vlastníctva č. XXXX, kat. úz. G.,
- vo veľkosti 20/320 k parcele reg. E č. XXXX - orná pôda o výmere 3478 m2 evidovanej na liste vlastníctva č. XXXX, kat. úz. G.,
- vo veľkosti 20/320 k parcele reg. E č. XXXX - orná pôda o výmere 5524 m2 evidovanej na liste vlastníctva č. XXXX, kat. úz. G.,
- vo veľkosti 20/320 k parcele reg. E č. XXXX - orná pôda o výmere 4044 m2 evidovanej na liste vlastníctva č. XXXX, kat. úz. G.,

- vo veľkosti 1/3 k parcele reg. E č. XXXX/XX - trvalý trávnatý porast o výmere 4537 m2 evidovanej na liste vlastníctva č. XXXX, kat. úz. G.,

- vo veľkosti 17280/1244160 k parcele reg. E č. XXX - trvalý trávnatý porast o výmere 2672 m2 evidovanej na liste vlastníctva č. XXXX, kat. úz. G.,
- vo veľkosti 17280/1244160 k parcele reg. E č. XXX - trvalý trávnatý porast o výmere 3389 m2 evidovanej na liste vlastníctva č. XXXX, kat. úz. G.,
- vo veľkosti 17280/1244160 k parcele reg. E č. XXX - trvalý trávnatý porast o výmere 1341 m2 evidovanej na liste vlastníctva č. XXXX, kat. úz. G.,
- vo veľkosti 17280/1244160 k parcele reg. E č. XXX . - trvalý trávnatý porast o výmere 1852 m2 evidovanej na liste vlastníctva č. XXXX, kat. úz. G.,
- vo veľkosti 17280/1244160 k parcele reg. E č. XXX - trvalý trávnatý porast o výmere 3624 m2

- vo veľkosti 5471/90000 k parcele reg. E č. XXXX - trvalý trávnatý porast o výmere 1955 m2 evidovanej na liste vlastníctva č. XXXX, kat. úz. G.,
- vo veľkosti 5471/90000 k parcele reg. E č. XXXX - trvalý trávnatý porast o výmere 1915 m2 evidovanej na liste vlastníctva č. XXXX, kat. úz. G.,
- vo veľkosti 5471/90000 k parcele reg. E č. XXXX - trvalý trávnatý porast o výmere 4222 m2 evidovanej na liste vlastníctva č. XXXX, kat. úz. G.,
- vo veľkosti 5471/90000 k parcele reg. E č. XXXX - trvalý trávnatý porast o výmere 3446 m2 evidovanej na liste vlastníctva č. XXXX., kat. úz. G.,
- vo veľkosti 5471/90000 k parcele reg. E č. XXXX - trvalý trávnatý porast o výmere 3202 m2 evidovanej na liste vlastníctva č. XXXX, kat. úz. G. a to previesť vlastnícke právo k spoluvlastníckym podielom darom, ich scudzením tretej osobe, alebo zámenou za iné nehnuteľnosti s treťou osobou alebo ich zaťažiť záložným právom v prospech tretej osoby alebo vecným bremenom v prospech tretej osoby, alebo zabezpečovacím prevodom práva v prospech tretej osoby a potvrdil uznesenie súdu prvého stupňa o zamietnutí návrhu na nariadenie predbežného opatrenia v prevyšujúcej časti. V dôvodoch svojho rozhodnutia uviedol, že pre ochranu práv žalobcu, ktorý sa v konaní vo veci samej domáhal vydania rozhodnutia, ktorým by sa pri kúpnej zmluve nahradil prejav nadobúdateľa (§ 161 ods. 3 O.s.p.), že ako predávajúci uzatvára so žalobcom kúpnu zmluvu o prevode spoluvlastníckych podielov k nehnuteľnostiam špecifikovaným v petite návrhu vo veci samej, je potrebné čiastočne vyhovieť návrhu na nariadenie predbežného opatrenia. Podľa jeho názoru je odôvodnená obava žalobcu z možného ďalšieho prevodu nehnuteľností inej právnickej osobe, predovšetkým právnickej osobe spriaznenej so žalovaným, v prípade takéhoto prevodu by uplatnenie nárokov z predkupného práva žalobcu bolo značne sťažené z dôvodu hrozby, že k ďalšiemu prevodu dôjde za iných, pre žalobcu nevýhodnejších podmienok, než tomu bolo pri prevode od pôvodných spoluvlastníkov na žalovaného. Rovnako je potrebné zabrániť tomu, aby sporný spoluvlastnícky podiel bol zaťažený. Odvolací súd obmedzil trvanie nariadeného predbežného opatrenia na dobu jedného roka aplikujúc pre svoje rozhodnutie ustanovenie § 76 ods. 3 poslednej vety O.s.p. (súd môže určiť, že predbežné opatrenie bude trvať len po určený čas). Odvolací súd zohľadnil rozhodovacu prax Krajského súdu v Košiciach (5 Co 13/2015, 3 Co 148/2015, 3 Co 233/2015 a ďalších). Určený čas trvania predbežného opatrenia dáva z časového hľadiska dostatočný priestor na to, aby došlo medzi účastníkmi aj k prípadnému mimosúdnemu urovnaniu sporu a pokiaľ k nemu nedôjde a konanie vo veci samej do doby jedného roka nebude právoplatne skončené na návrh žalobcu môže dôjsť k predĺženiu času trvania predbežného opatrenia do právoplatného skončenia konania vo veci samej. Dospel k záveru, že nie sú splnené podmienky pre zmenu uznesenia, ktorým súd prvého stupňa zamietol návrh na nariadenie predbežného opatrenia, pokiaľ sa žalobca domáhal uloženia zákazu ich vložiť ako vklad spoločníka do obchodnej spoločnosti alebo družstva alebo previesť užívacie práva odplatným alebo bezodplatným titulom na tretie osoby. Žalobca sa nemôže úspešne domáhať predbežným opatrením uloženia zákazu previesť užívacie práva odplatným alebo bezodplatným titulom na tretie osoby k celým sporným nehnuteľnostiam (dať ich do nájmu, podnájmu, bezodplatného užívania tretím osobám). V prípade spoluvlastníckeho podielu podielový spoluvlastník nie je sám oprávnený rozhodovať o spôsobe užívania veci, možnosť jeho rozhodovania je limitovaná veľkosťou jeho spoluvlastníckeho podielu. Pri užívaní veci ide o hospodárenie so spoločnou vecou v zmysle § 139 ods. 2 Občianskeho zákonníka (OZ). O hospodárení so spoločnou vecou rozhodujú spoluvlastníci väčšinou počítanou podľa veľkosti podielov. Pri rovnosti hlasov alebo ak sa väčšina alebo dohoda nedosiahne, rozhodne na návrh ktoréhokolvek spoluvlastníka súd. Odvolací súd preto potvrdil uznesenie súdu prvého stupňa o zamietnutí návrhu na vydanie predbežného opatrenia v prevyšujúcej časti (§ 219 ods. 1 O.s.p.).

3. Proti uvedenému rozhodnutiu odvolacieho súdu podal žalovaný dovolanie a žiadal dovolací súd, aby rozhodnutie odvolacieho súdu zmenil tak, že návrh bude zamietnutý alebo, aby rozhodnutie zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie. Rozhodnutie odvolacieho súdu považoval za nepreskúmateľné, čo zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. f/ O.s.p. Rovnako v konaní, ktoré mu predchádzalo mu bola ako žalovanému odňatá možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.). Namietal, že sa nemohol pred právoplatnosťou rozhodnutia žiadnym spôsobom brániť, keďže mu nebolo doručené odvolanie žalobcu, ale rovno až rozhodnutie odvolacieho súdu, doručením, ktorého sa nariaďuje predbežné opatrenie. Poukázal na nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia (nepreskúmateľnosť rozhodnutia).

4. Žalobca vo svojom vyjadrení k dovolaniu žalovaného uviedol, že predmetné dovolanie je neprípustné.
5. V danom prípade bolo dovolanie podané 28. októbra 2015. Podľa prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „C.s.p.“), ktorý nadobudol účinnosť 1. júla 2016, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Podľa § 470 ods. 2 veta prvá C.s.p. (ale) právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.
6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd funkčne príslušný na rozhodnutie o dovolaní (§ 35 C.s.p.) po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 C.s.p.), zastúpená v súlade s § 429 ods. 1 C.s.p., bez nariadenia dovolacieho pojednávania skúmal (§ 443 C.s.p.), či je dovolanie procesne prípustné.
7. Vychádzajúc z ustanovení § 470 ods. 1, 2 C.s.p., s prihliadnutím na základné princípy obsiahnuté v čl. 2 ods. 1, 2 a čl. 3 ods. 1 C.s.p., najvyšší súd posudzoval podmienky prípustnosti dovolania podľa právneho stavu účinného ku dňu podania dovolania, teda podľa príslušných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku.
8. Podľa právneho stavu účinného do 30. júna 2016 bolo dovolaním možné napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu iba vtedy, pokiaľ to zákon pripúšťal (viď § 236 ods. 1 O.s.p.). V danom prípade dovolanie smeruje proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktoré nemá znaky tých uznesení uvedených v § 239 ods. 1 a 2 O.s.p., proti ktorým bolo dovolanie procesne prípustné. Navyše, dovolanie proti uzneseniu o predbežnom opatrení bolo v zmysle § 239 ods. 3 O.s.p. neprípustné.
9. Dovolanie žalovaného by vzhľadom na vyššie uvedené bolo prípustné iba vtedy, ak by v konaní došlo k procesnej vade uvedenej v § 237 ods. 1 písm. a/ až g/ O.s.p. Takú vadu konania, ale dovolací súd nezistil.
10. V súvislosti s námietkou žalovaného o nepreskúmateľnosti napadnutého rozhodnutia dovolací súd poukazuje na stanovisko občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu z 3. decembra 2015, ktoré bolo publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 2/2016 a ktorého právna veta znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku“. Toto stanovisko považuje dovolací súd za opodstatnené aj v preskúmvanej veci. V preskúmvanej veci obsah spisu neodôvodňuje uplatnenie druhej vety predmetného stanoviska, ktorá predstavuje výnimku z prvej vety a týka sa výlučne len ojedinelých prípadov, ktoré majú znaky aj podľa judikatúry ESLP. V praxi ide o prípady vtedy, ako rozhodnutie súdu neobsahuje žiadne odôvodnenie, alebo keď sa vyskytli „vady najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém“ (viď Sutyazhnik proti Rusku, rozsudok z roku 2009), prípadne ak došlo k vade tak zásadnej, že mala za následok „justičný omyl“ (viď Ryabykh proti Rusku, rozsudok z roku 2003). Odvolací súd preto svojím postupom neodňal účastníkovi možnosť konať pred súdom (§ 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.). Treba dodať, že za vadu konania nemožno považovať skutočnosť, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv žalovaného.
11. Pokiaľ ide o námietku žalovaného, že mu nebolo doručené odvolanie žalobcu proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie o zamietnutí návrhu na nariadenie predbežného opatrenia, dovolací súd poukazuje na ustanovenie § 75 ods. 9 O.s.p., v zmysle, ktorého sa ostatným účastníkom v takýchto prípadoch odvolanie nedoručuje, ak návrh na nariadenie predbežného opatrenia bol odmietnutý alebo zamietnutý. Uznesenie odvolacieho súdu im doručí, len ak ním bolo nariadené predbežné opatrenie.
12. S poukazom na vyššie uvedené odvolací súd týmto svojím postupom nezaložil vadu konania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.

13. Dovolací súd dospel k záveru, že prípustnosť dovolania nemožno vyvodíť z ustanovenia § 237 ods. 1 O.s.p., ani z ustanovenia § 239 O.s.p., dovolanie teda smeruje proti takému rozhodnutiu odvolacieho súdu, proti ktorému nie je prípustné. Najvyšší súd Slovenskej republiky ho preto podľa § 447 písm. c/ C.s.p. odmietol bez toho, aby bola preskúmaná vecná správnosť napadnutého rozhodnutia krajského súdu.

14. Najvyšší súd Slovenskej republiky o nároku na náhradu trov dovolacieho konania nerozhodoval z dôvodu, že dovolaním napadnuté uznesenie nie je rozhodnutím, ktorým by sa konanie medzi účastníkmi končilo. Vo veci bude ďalej konať súd prvej inštancie, ktorý rozhodne aj o trovách doterajšieho konania, t. j. vrátane trov dovolacieho konania v súlade s úpravou zakotvenou v § 262 C.s.p.

15. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.